

Maria Janowska

STRESZCZENIE DOKTORATU

Abstrakt w języku polskim

„Tożsamość i misja Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”

Tożsamość, misja, teologia, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu to kluczowe pojęcia stanowiące bazę do rozwinięcia tematyki rozprawy doktorskiej. Celem dysertacji było przedstawienie organizacyjnej, dydaktycznej, badawczej, studenckiej, kulturotwórczej i duszpasterskiej działalności toruńskiego Wydziału Teologicznego na przestrzeni dwudziestu dwóch lat jego istnienia. Historia teologii akademickiej jest tak dawna, jak dzieje samego uniwersytetu. Nie dziwi więc fakt, że gdy średniowieczne szkoły katedralne (*studia generalia*) stawały się pierwszymi uniwersytetami, to teologia odgrywała tam rolę wiodącą, nadającą, obok prawa i medycyny, rangę uniwersytecką. Uznawana za dyscyplinę najbardziej prestiżową i najtrudniejszą słusznie była nazywana *domina theologia*.

Ponad dwadzieścia lat misji Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w służbie Bogu i ludziom (2001-2023) oznacza zarazem ponad dwadzieścia lat studiów teologicznych w tejże Alma Mater. Teologia to podstawowy, niezbędny kierunek studiów wpisany w sposób naturalny w tożsamość każdego Wydziału Teologicznego. Prowadzone od samego początku studia teologiczne na WT UMK ubogacały się z czasem o nowe specjalności, nowe kierunki studiów: „nauki o rodzinie”, „organizacja opieki nad osobą starszą”, studia doktoranckie w zakresie teologii, różne rodzaje studiów podyplomowych. Wydział Teologiczny UMK odważnie stawiał i stawia czoła wyzwaniom swego czasu i poprzez działalność dydaktyczną, naukową, popularyzatorską i duszpasterską odpowiada na potrzeby i dylematy współczesności. Teologia jako dyscyplina wiedzy chce służyć nie tylko poznaniu religijnemu, ale całej nauce, chce mieć poczucie swojej misji we współczesnym świecie.

Niniejsze opracowanie pozwala więc dostrzec wielkie bogactwo osób, idei, wydarzeń, publikacji, jakie składają się na lata działalności badawczej, dydaktycznej i wychowawczej Wydziału. Pokolenia profesorów, doktorantów i studentów WT UMK mają świadomość, że ich misja wpisuje się w misję całej Uczelni, w jej wytrwały i krytyczny dialog

z kulturą. Zadanie teologii jest tu szczególne, gdyż umożliwia dialog między wiarą a rozumem, a zarazem wszystkim innym dyscyplinom „ukazuje perspektywę i nadaje kierunek” (Jan Paweł II, *Ex corde Ecclesiae*, nr 19). Tym samym teologia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, w przeszłości i obecnie, chce prowadzić do spotkania między zbawczym orędziem Ewangelii a rozległym światem wiedzy i kultury.

Postawiono w formie pytań bardzo istotny problem badawczy, na który udzielono odpowiedzi: co składa się na tożsamość Wydziału Teologicznego UMK?, jakie są kierunki jego rozwoju?, co stanowi jego istotę?, jakie wartości leżą u podstaw jego działania?, po co istnieje w Uniwersytecie?, co uzasadnia jego funkcjonowanie?, na czym polega jego misja, strategia i filozofia działania, kultura organizacyjna, styl zarządzania, reputacja oraz zachowanie pracowników, sposób komunikowania się z otoczeniem?

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym z nich przedstawiono historię powstania Wydziału, strategię i misję Uniwersytetu i Wydziału. Rozdział drugi prezentuje strukturę organizacyjną Wydziału, organizacje studenckie. Trzeci rozdział został poświęcony charakterystyce rodzajów studiów i innym formom kształcenia. W czwartym poddano analizie działalność dydaktyczno-badawczą Wydziału. Ostatni rozdział to opis jego roli ewangelizacyjnej i kulturotwórczej. Przyjęte rozwiązanie merytoryczno-metodologiczne ma służyć głębszemu spojrzeniu na istotę misji i tożsamości Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Słowa kluczowe: tożsamość, misja, teologia, uniwersytet, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, wydział, Wydział Teologiczny, Bóg, człowiek.

Summary

“Identity and mission of the Faculty of Theology
of the Nicolaus Copernicus University in Toruń”

Identity, mission, theology and the Faculty of Theology at the Nicolaus Copernicus University in Toruń are the key concepts underlying the development of the dissertation topic. The aim of the dissertation is to present the organisational, didactic, research, students, cultural and pastoral activities of the Faculty of Theology in Toruń over the twenty-two years of its history. The history of academic theology is as long as the history of the university itself.

It is not surprising, therefore, that when the medieval cathedral schools (*studia generalia*) became the first universities, it was theology that played a leading role there, conferring university status alongside law and medicine. Considered the most prestigious and most difficult discipline, it was rightly called *domina theologia*.

More than twenty years of the mission of the Faculty of the Theology of Nicolaus Copernicus University in Toruń in the service of God and people (2001-2023) means at the same time more than twenty years of theological studies at this Alma Mater. Theology is a basic, indispensable field of study, naturally inscribed in the identity of every Faculty of Theology. From the very beginning, theological studies at the Nicolaus Copernicus University have been enriched with new specialisations, new fields of study: “family sciences”, “organisation of care for the elderly”, doctoral studies in theology, various types of post-graduate studies. The Faculty of Theology at the University of Nicolaus Copernicus University has courageously faced and is facing the challenges of its time, and through its didactic, scientific, popularising and pastoral activities is responding to the needs and dilemmas of modern times. Theology, as a discipline of knowledge, wants to serve not only religious cognition, but science as a whole, and wants to have a sense of its mission in the contemporary world.

The present study thus provides a glimpse of the great wealth of people, ideas, events, and publications that make up the years of research, teaching and educational activity of the Faculty. Generations of professors, doctoral students and students of WT UMK are aware that their mission is part of the mission of the whole University, in its persistent and critical dialogue with culture. The task of theology is special here, as it makes possible the dialogue between faith and reason, while at the same time all other disciplines “show perspective and give direction” (John Paul II, *Ex corde Ecclesiae*, no. 19). Thus, theology at the Nicolaus Copernicus University, past and present, wants to lead to an encounter between the saving message of the Gospel and the vast world of knowledge and culture.

A very important research problem was posed in the form of questions, to which answers were given: what makes up the identity of the Faculty of Theology at the Nicolaus Copernicus University?, what are the directions of its development?, what constitutes its essence?, what values underlie its activities?, why does it exist at the University?, what justifies its functioning?, what is its mission, strategy and philosophy of action, organisational culture, management style, reputation and behaviour of employees, the way it communicates with the environment?

The dissertation consists of five chapters. The first presents the history of the establishment of the Faculty, the strategy and mission of the University and the Faculty. The second chapter presents the organisational structure of the Faculty and student organisations. The third chapter is devoted to the characteristics of study types and other forms of education. The fourth analysed the teaching and research activities of the Faculty. The last chapter became a description of its evangelisation-spiritual formation and its culture-forming role. The adopted substantive and methodological solution is intended to provide a deeper look at the essence of the mission and the identity of the Faculty of Theology of the Nicolaus Copernicus University in Toruń.

Keywords: identity, mission, theology, university, the Nicolaus Copernicus University in Toruń, faculty, the Faculty of Theology, God, Man.